

11) Første behandling af lovforslag nr. L 78:

Forslag til lov om ændring af lov om leje, lov om leje af almene boliger, lov om midlertidig regulering af boligforholdene med flere love. (Behandling af husordenssager ved huslejenævn og beboerklagenævn, betaling for adgang til elektroniske kommunikationstjenester, begrænsning af adgangen til at opkræve større huslejestigninger og til opsigelse ved ombygning).

Af socialministeren (Henriette Kjær).

(Fremsat 13/11 2003).

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Medlemmer af Folketinget Mogens Nørgård Pedersen (KD), Bodil Kornbek (KD), Jann Sjørnsen (KD) og Tove Videbæk (KD) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af en tidskonto, der giver børnefamilierne mulighed for at nedsætte deres arbejdstid.
(Beslutningsforslag nr. B 62).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 25:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren [om »krigen mod terror« og internationale konventioner].

Af Line Barfod (EL) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 18/11 2003).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 26:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren [om de internationale humanitære love og Guantánamobasen].

Af Jeppe Kofod (S), Holger K. Nielsen (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Søren Søndergaard (EL) og Bodil Kornbek (KD).

(Forespørgslen anmeldt 18/11 2003).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 27:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om Tjetjenien].

Af Søren Søndergaard (EL) og Margrete Auken (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 18/11 2003).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 56:

Forslag til folketingsbeslutning om fortsat dansk bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 18/11 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ulrik Kragh (V):

Venstre meddelte ved behandlingen af B 1 i oktober, at vi anså indsatsen for skabelse af sikkerhed i Irak for så vigtig, at en forlængelse efter december var helt naturlig. Derfor ser vi naturligvis positivt på regeringens beslutningsforslag.

Status for det internationale samfunds indsats i Irak er præget af såvel positive som negative sider. Det positive er, at det internationale samfund med resolution 1511 er nået til enighed om vilkårene for den fremtidige udvikling i Irak. Denne enighed er væsentlig for succes i arbejdet for at skabe et frit og demokratisk Irak.

Danmark har i hele processen forfulgt et ønske om at deltage aktivt for at skabe sikkerhed for det irakiske folk, således at genopbygningen kunne ske så hurtigt som muligt. Den internationale indsats begynder også at give resultater.

Sidste statusmelding for Irak er, at der i dag eksisterer en fri presse, sundhedssystemet er kommet godt op at køre, der er genåbnet 240 hospitaler og mere end 1.200 sundhedsklinikker. Faktisk bliver der brugt 26 gange så meget på sundhed i Irak i dag, som der gjorde under Saddam Hussein. Også universiteter og tekniske institutter er igen åbnet, og endelig ligger elproduktionen over niveauet fra før krigen. Der er altså mange positive ting, der kan meldes om fra Irak.

Desværre er der også negative ting. Der er stadig gamle Saddam Hussein-tro paramilitære grupper, som forsøger at sabotere arbejdet med genopbygningen af Irak. Ligeledes har mange sympatisører af de internationale terrororganisationer flyttet deres kamp imod USA og den vestlige verden til Irak. Det betyder, at der stadig er et massivt behov for en sikkerhedsstyrke i Irak, og derfor er det helt relevant, at Danmark fortsætter sit engagement.

Det danske bidrag er nu oppe på 510 erfarne, velmotiverede, veludrustede soldater. De arbejder primært i det sydlige Irak omkring Basra, men bruges også til opgaver i andre dele af Irak, f.eks. som støtte til den polskledede brigade og som sikkerhedspersonel for personer, vi har omkring Bagdad. Danmark arbejder endvidere sammen med Litauen, som har 55 soldater, i forbindelse med det danske bidrag.

Vilkårene for indsatsen er en fortsættelse af de kendte: De danske soldater udsendes med mandat til magtanvendelse, i det omfang det

kræves for at kunne løse de stillede opgaver. Udsendelsen vil koste 230 mio. kr. for en 6-måneders-indsats, og regeringen vil rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn, såfremt der sker væsentlige ændringer.

Med de forudsætninger kan Venstre støtte forslaget.

Kl. 9.05

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil godt sige, at jeg ikke synes, at det var en specielt grundig analyse af situationen i Irak, som Venstres ordfører leverede. Især ikke, når konklusionen er, at vi skal fastholde danske soldater udsendt til en utrolig farlig mission, som jo kan få fatale konsekvenser, som vi bl.a. så i forhold til de italienske soldater.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Ulrik Kragh, om det virkelig er Venstres opfattelse, at de eneste, som er imod besættelsen og bekæmper besættelsen, er gamle Saddam-tro soldater. Hvad er så perspektivet for at vinde den kamp?

Ud fra nogle af de efterretninger, der er kommet frem, f.eks. fra forskellige CIA-folk, er et af problemerne, at der ikke bare er gamle Saddam-folk, der kæmper mod besættelsen, men at der også er nye, der kæmper mod besættelsen, bl.a. fordi man har opført sig på en sådan måde, at man har skaffet sig nye modstandere. Og så bliver det jo en skrue uden ende. Jeg kunne godt tænke mig at bede hr. Ulrik Kragh om at forholde sig til det spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jamen hr. Søren Søndergaard er bestemt helt på rette spor, når han siger, at det er en farlig mission, som foregår i Irak, fordi de modstandere af et demokratisk styre, de modstandere af et Irak uden Saddam Hussein, der findes i Irak, bruger hårde midler for at forsøge på at få det til at mislykkes.

Men situationen er den, at irakerne er et stolt folk. Irakerne vil gerne selv. Det, der er opgaven nu, er at sørge for sikkerhed, således at de får muligheden for at få en demokratiseringsproces i gang. Det er i FN defineret, hvordan det internationale samfund skal planlægge den proces, og der er også fra amerikansk side taget initiativ til, at man har en aftale om, hvornår man forventer, at det kan overgå til yderligere irakisk styre, således at man hurtigst muligt, når det er praktisk ladsiggørligt, kan overdrage det til irakerne.

Så vi er for så vidt enige om, at det hurtigst muligt skal overdrages til irakerne, men vi må samtidig også have respekt for, at der skal være en vis stabilitet, før det kan overdrages. Jeg føler mig overbevist om, at den proces vil foregå så hurtigt som muligt, for der er jo ingen, der har interesse i at være i Irak i længere tid, end det er nødvendigt, men vi skal til gengæld også være der, så længe det er nødvendigt.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jo, men det, der stadig væk bekymrer mig, er, at der ikke fra Venstres side er nogen refleksioner over, hvad selve besættelsen betyder i forhold til, hvem det er, man er oppe imod, altså selve det, at man har en besættelse, der bliver gennemført med de midler, man har set.

Man har nu senest set den der Operation Jernhammer, hed den vist, hvor man bevidst sprænger civile huse i luften – efter at have fjernet folk – en metode, der er kendt fra andre steder, som naturligvis genererer, skaber, modstand, som betyder, at der er nye grupper af folk, som under ingen omstændigheder havde noget som helst med Saddam Hussein at gøre, som var imod Saddam Hussein, som nu bliver imod den militære besættelse. Det vil sige, at der kommer nye grupper til.

Spørgsmålet om, hvordan man imødegår den logik, og hvad det egentlig er for grupper, som i øjeblikket bekæmper den amerikanske besættelse, synes jeg ikke hr. Ulrik Kragh forholder sig til. Det kunne jeg godt tænke mig, for det er jo sådan, at det virker, som om Irak er blevet en smeltedigel ikke alene af Saddamstyrker, men også Al-Qaeda-styrker, tidligere kriminelle, som Saddam Hussein lod komme ud af fængslerne, og så, hvad der er endnu værre, nye irakere, som er imod den besættelse, som foregår.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg kan betro hr. Søren Søndergaard, at der skam reflekteres ofte og jævnlige over de problemstillinger, der er i Irak.

Situationen er jo den, at man efter den helt nødvendige fjernelse af Saddam Hussein stod med et magttomrum i Irak, og det magttomrum skal naturligvis udfyldes. Det har FN autoriseret USA og Storbritannien til at udfylde med resolution 1483. De har endda opfordret de øvrige lande til at bidrage hertil.

Hvis man ikke havde udfyldt det magttomrum, havde der været totalt kaos og anarki, og jeg ved ikke, om hr. Søren Søndergaard i sin foragt for amerikansk udfyldelse af magttomrummet hellere havde set, at det havde været rent anarki, en situation, hvor man bare kunne have slået hinanden ihjel. Det tror jeg ikke havde været lykkeligere, tværtimod.

Derfor skal vi fastholde den engagerede indsats, som vi fra dansk side gør, for, at det bliver en multinational styrke, som deltager i Irak, således at vi kan få sikkerheden, så vi kan nå frem til den demokratiseringsproces, så vi kan få et frit, demokratisk Irak.

Formanden:

Hr. Søren Søndergaard for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det interessante er, når nu udenrigsministeren er færdig med at gennemgå den nye meningsmåling på basis af 1.000 adspurgte, og når hr. Ulrik Kragh er færdig med det, at det tomrum jo blev skabt af invasionen – og ikke bare af invasionen, det blev også skabt af de bevidste beslutninger, man tog, da man lavede invasionen, nemlig at opløse den irakiske hær. Så det magttomrum er jo en følge af de ting, som man har lavet.

Men det er sådan set uinteressant, fordi det er historie. Det, der er det interessante nu og i forhold til fremtiden, er: Hvordan undgår man en situation, hvor det her bliver et nyt Afghanistan? Hvordan undgår man, at det her blive et nyt Vietnam? Hvordan undgår man, at stadig flere i den irakiske befolkning går aktivt ind i kampen mod besættelsen, fordi de opfatter den som uanstændig og forkert? Hvordan undgår man det?

Der mener jeg, at hr. Ulrik Kragh må svare på ét eneste spørgsmål: Er der ikke bare ét eneste punkt, hvor Venstre er kritisk over for den måde, amerikanerne optræder på i Irak i øjeblikket?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu har hr. Søren Søndergaard åbenbart ikke tillid til meningsmålinger. Det er jo selvfølgelig også rarest, når meningsmålinger går med en, men jeg synes dog alligevel, at det er tankevækkende, at den meningsmåling, der var offentliggjort i Politikens netavis den 20. november, siger,

at 71 pct. af irakerne mener, at den amerikanske besættelse er nødvendig netop for at udfylde det magttomrum.

Hr. Søren Søndergaard spørger meget fornødt, om ikke man er bekymret for, at det her kan udvikle sig til et nyt Vietnam. Jeg synes, man er nødt til at sætte tingene lidt i perspektiv. I Vietnam mistede amerikanerne 56.000 soldater. I Irak er der på nuværende tidspunkt under 500 internationale soldater, der er døde. Det er 500 for mange, og vi skal tage det yderst alvorligt, men jeg synes også, man er nødt til at sætte tingene i perspektiv.

Jeg vil sige det på den måde, at i Irak er situationen, at det bare ikke må mislykkes. Hvis det er sådan, at den indsats, man har igangsat i Irak, mislykkes, vil det håb, som man har skabt i den arabiske verden, for, at man kan skabe demokrati på steder, hvor der har været diktatorer, som har været brutale og har undertrykt sit folk, forsvinde for fremtiden.

Derfor skal det internationale verdenssamfund tage denne her opgave yderst alvorligt. Derfor skal den her indsats lykkes. Derfor skal alle de ressourcer, der er nødvendige, bruges på, at det lykkes. Det er vi fuldstændig indstillet på at forfølge, for det må ikke mislykkes. Derfor er det vigtigt, at Danmark fortsætter sin indsats.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg har også et enkelt spørgsmål til Venstres ordfører, der jo netop også har set den meget spændende meningsmåling, som jo ikke er lavet af noget amerikansk eller engelsk eller dansk forskningsinstitut, men af det anerkendte psykologiske forskningscenter ved Bagdad Universitet.

Det, der er spændende i relation til hr. Søren Søndergaards spørgsmål, og det vil jeg så godt bede hr. Ulrik Kragh bekræfte, er, at hr. Søren Søndergaard siger, at nu går det den gale vej – det kan godt ske, at det er 71 pct. i øjeblikket, men nu går det den gale vej – men det samme forskningsinstitut foretog en meningsmåling i juni måned, og der sagde 42 pct. af irakerne, at den amerikanske besættelse var medvirkende til, at det gik den rigtige vej. Nu 4 måneder senere er det 71,5 pct. Det er altså næsten en fordobling i løbet af de sidste 4 måneder. Kan hr. Ulrik Kragh bekræfte det?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det er jo noget ret nyt, at meningsmålingerne fylder så meget i den politiske debat, men sådan er det jo så.

Jeg tænkte på en anden ting. Jeg mindes nemlig en anden meningsmåling, som jeg synes tegner et helt andet og langt mere dystert perspektiv, desværre, nemlig hvordan synet på USA har ændret sig i løbet af den her konflikt. Jeg er sikker på, at hr. Ulrik Kragh også er opmærksom på det.

Sandheden er jo, at fra at være sådan moderat venlig over for USA og fyldt med sympati, specielt efter den 11. september for 2 år siden, er det i hele den arabiske verden blevet erstattet af en skepsis, en afstandtagen fra USA i et omfang, som må forurolige. Det foruroliger i hvert fald amerikanske analytikere, at USA har placeret sig i den situation.

Derfor forstår jeg slet ikke, når hr. Ulrik Kragh siger, at det her rejser håb i den arabiske verden, tværtimod rejser det et modsætningsforhold, som er hovedproblemet i den måde, som den her konflikt er grebet an på.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Til hr. Helge Adam Møller kan jeg klart bekræfte, at ikke alene er det en stor procentdel af irakerne, der mener, at det er nødvendigt med den amerikanske udfyldelse af magttomrummet, men det er også et stigende antal, der mener det. Så der er jeg fuldstændig på linje med hr. Helge Adam Møller og åbenbart også med det irakiske folk.

Til hr. Villy Søvnal, som ellers nok plejer at være rimeligt om sig med meningsmålingerne, når det er sådan, at de er til hr. Villy Søvnals fordel, vil jeg sige, at det her ikke har så meget at gøre med, om den amerikanske verden er bekymret for USA's intervention. Det har noget at gøre med, om det irakiske folk synes, det er godt, at man har fået væltet Saddam Hussein, om det er godt, at de udfylder magttomrummet, således at man kan få genopbygget Irak, således at man kan få skabt en demokratisk stat, og således at man kan få skabt et frit Irak for irakerne.

Når det er sådan, at vi så ser ud over, hvad sagen drejer sig om, synes jeg da også, det er bekymrende, at den arabiske verden har den mistro til amerikanerne. Jeg synes for øvrigt også, det er bekymrende, at vi i den europæiske verden oplever en mistro til amerikanerne, for efter

min opfattelse har amerikanerne sat sig i spidsen for at skabe en mere fri og sikker verden uden terrorisme og uden risiko for spredning af masseødelæggelsesvåben.

Jeg er klar over, at det er en indsats, som hr. Villy Søvndal foragter, og som hr. Villy Søvndal vil puste til for at sprede en stemning i befolkningen af, at vi ikke skal forfølge det. Heldigvis er den danske befolkning sådan, at den bakker op om, at vi deltager aktivt. Det synes jeg faktisk er positivt, og det synes jeg måske også at hr. Villy Søvndal burde skrive sig bag øret og overveje, om der ikke er en idé i også selv at begynde at bakke det op.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det har såmænd for mit vedkommende ikke så meget med foragt at gøre.

Jeg vil godt spørge hr. Ulrik Kragh: Hvordan synes hr. Ulrik Kragh så, det går? Hvis hensigten er at bekæmpe terror, lykkes det så? Er verden blevet mindre ramt af terror, efter at USA sammen med Danmark og Storbritannien gik enegang mod Irak? Er der udsigt til, at verden bliver mindre fyldt med terror i den kommende tid? Det synes jeg er svært at skimte.

Så beklager jeg, at det giver sådan nogle modsætningsforhold, når amerikanerne går enegang, men det synes jeg var meget let at forudse, ikke alene i forhold til den arabiske verden, men også i forhold til de europæiske befolkninger og en del af de europæiske lande.

Derfor vil jeg bare spørge hr. Ulrik Kragh: Hvis hensigten var at bekæmpe terror, hvis hensigten var at undgå sådan meget store dramatiske sammenstød mellem civilisationerne, synes hr. Ulrik Kragh så stadig væk, at det amerikanske lederskab handlede klogt, og at Danmark gjorde klogt i at støtte Bushadministrationen?

Kl. 9.20

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg kan bekræfte, at jeg synes, det var klogt, at Danmark støttede USA i krigen mod international terrorisme og i at forfølge FN's langvarige ønske om at få afvæbnet Saddam Hussein.

Hvordan det så går? Jo, det går således, at vi ikke længere har et Afghanistan, hvor Al-Qaeda har frit spil til at kunne uddanne og træne terrorister. Det går således, at vi ikke længere har et Irak som en potentiel trussel for, at masseødelæggelsesvåben kan spredes, at masseødelæg-

gelsesvåben kan benyttes til at skabe ustabilitet i den region. Så jeg synes faktisk, det går fremad. Der arbejdes intensivt på mange fronter.

Hr. Villy Søvndal lægger ligesom op til, at man kan vælge imellem to modeller. Enten kan man sætte sig på hænderne og sige: Vi kan nok ikke gøre noget ved terrorismen alligevel. Eller man kan deltage aktivt. Jeg synes, det er helt rigtigt, at amerikanerne har valgt at deltage aktivt internationalt for at få gjort op med den internationale terrorisme. Og jeg synes, det er helt rigtigt, at Danmark deltager aktivt i den koalition, der deltager i dette arbejde.

Formanden:

Så er det hr. Villy Søvndal for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg savner sådan set bare, at hr. Ulrik Kragh definerer succeskriterierne lidt nærmere. Hvis man siger, at det er et succeskriterium at formindske verdens terror – det synes jeg det er, for jeg synes, terror i enhver form er afskyelig – må man jo spørge, når nu der er sat så meget ind, når der er dræbt så mange mennesker i Irak og Afghanistan, om det er lykkedes at reducere terroren. Sandheden er, at terroranslagene kommer i stadig tættere rækkefølge. Det behøver man kun at orientere sig om i dagspressen for at være sikker på.

Så kan man stille et andet successpørgsmål: Har det betydet mindre spænding i verden? Betyder det en neddrøling af de spændinger, der er mellem forskellige lande, mellem forskellige kulturer osv.? Svaret er definitivt nej. Det har skærpet spændingerne.

Derfor er alternativet til den linje, Danmark fører i skyggen af USA i øjeblikket, ikke ikke at gøre noget. Det er at opbygge et internationalt system af aftaler, hvor man respekterer hinandens forskellige forudsætninger og laver kompromiser, binder hinanden ind i et aftalesæt, sørger for at løse konflikter, sørger for udvikling, fair handel osv.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Naiviteten blomstrer, når man tror, at man kan indgå aftaler med terrorister. Det er sådan set nok det værste, man overhovedet kan gøre. Der er kun én måde at få succes på i forhold til at bekæmpe terrorismen, og det er en komplet, betin-

gelseløs modsætten sig den pression, der ydes af terroristerne.

Jeg synes, der er succes i krigen mod terrorisme. Vi har fået skabt en række områder, hvor terroristerne ikke længere har mulighed for at uddanne sig og træne. Vi har fået skabt en situation, hvor en lang række nationer har valgt aktivt at sige fra over for at huse og finansiere international terrorisme.

Så selv om der er beklagelige terroraktioner rundt omkring i verden, er situationen jo den, at hvis man ikke havde gjort noget, havde der bare været fred og ro til at planlægge endnu værre ting og gennemføre endnu værre ting.

Så til hr. Villy Søvndal: Naiviteten blomstrer, hvis man tror, man kan aftale sig ud af terrorisme.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken.

Per Kaalund (S):

Som bekendt stemte Socialdemokratiet imod krigsdeltagelse i Irak i marts måned i år. Nu var der i går her i Tinget en større debat, som også omfattede de beslutninger, der blev truffet på det tidspunkt og forudsætningerne for dem, så det skal jeg ikke gå nærmere ind i ved denne lejlighed.

Kl. 9.25

Vi har til gengæld stemt for sikringsstyrkernes deltagelse og for at sende de danske styrker til Irak i maj måned, og vi har yderligere været med til at udvide antallet af personer, som vi har i Irak. Med hensyn til det, vi taler om nu, er det alene spørgsmålet om at udvide perioden frem til juni måned 2004.

Vi konstaterer også, at FN har fået en betydelig større rolle ved hjælp af resolution 1511 af 16. oktober. Vi mener stadig væk, at der, som det også fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget, er behov for vores tilstedeværelse sammen med andre nationer. Det gælder udviklingen i forbindelse med væbnet terror, anslag dels mod de multinationale styrker, dels mod de internationale organisationer, dels mod irakiske organisationer af civil art.

Det forslag, der nu kommer om at udvide med et halvt år, omfatter stort set de samme opgaver, som vi har i dag i Irak. Det er blot en tidsforlængelse, og økonomien til denne svarer vel nogenlunde til den, vi plejer at have. Det vil sige, at det efterhånden pr. årsværk koster 1 mio. kr. at være til stede i udlandet. Det er ganske

mange penge, men det er i denne sammenhæng nødvendige penge.

Vi kan fra Socialdemokratiets side anbefale beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Tak til hr. Per Kaalund for den konstruktive indgangsvinkel til beslutningsforslaget. Det sætter vi pris på i Venstre.

Jeg går ud fra, at hr. Per Kaalund mente 1 mia. kr. pr. år og ikke 1 mio. kr. pr. år. – det er jeg sikker på var en fortalelse. Jeg er ret sikker på, at det var det, hr. Per Kaalund mente.

Det, som jeg kunne tænke mig at spørge Socialdemokratiets ordfører om, er, om Socialdemokratiet har reflekteret over, at der i Irak er 6 internationale soldater pr. 1.000 indbyggere, hvor opgaven at skabe sikkerhed i Irak er nogenlunde den samme, som den har været på Balkan, hvor der i henholdsvis Bosnien og Kosovo har været 23 og 26 internationale soldater pr. 1.000 indbyggere. Har Socialdemokraterne reflekteret lidt over det i forhold til fremtidens indsatser?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Blot to spørgsmål til hr. Kaalund.

Det første er, om det er Socialdemokratiets opfattelse, at når mandatet for denne her styrke skal forlænges til juni, skal det igen i salen. Der er ligesom lagt op til to muligheder i teksten: enten i Det Udenrigspolitiske Nævn eller om nødvendigt – står der – i salen.

Jeg har forstået på Socialdemokratiets tidligere holdning, at en forlængelse på f.eks. et halvt år er noget, man opfatter som en større beslutning, og derfor ønskede man det i salen. Jeg vil bare høre og have bekræftet, at det også gælder den næste beslutning.

Det andet spørgsmål er: Nu hørte vi jo, at Venstre var helt ukritisk i forhold til det, der foregår i Irak, og ikke har et eneste kritisk ord om den amerikanske måde at opføre sig på. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, om Socialdemokratiet deler den fuldstændig ukritiske holdning, eller om det er Socialdemokratiets opfattelse, at der rent faktisk er gjort nogle fejl, som også Danmark burde hjælpe med at få rettet, så vi ikke kommer i den ulykkelige situation, hvor man til sidst bliver tvunget ud i et værre moralsk råd.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

På min taleseddel stod der 1 mio. kr. pr. år pr. soldat, og jeg mener, at det var det, jeg sagde. Men har jeg sagt 1 mia. kr., har det i hvert fald været forkert. Det er altså i størrelsesordenen 1 mio. kr. pr. mand pr. år.

Med hensyn til sammenligning mellem Balkan og indsatsen der i forhold til Irak: Tallene er givet rigtige, når hr. Ulrik Kragh nævner dem, men hvorvidt det ud fra en militær vurdering i dag kan vurderes som værende for meget eller for lidt i Irak, har jeg ingen forudsætninger for at sige. Jeg går ud fra, at de oplysninger, som regeringen får og videreformidler her til Folketinget via Forsvarskommandoen osv., er udtryk for, hvad der er behov for. Ellers må vi jo se et ændringsforslag derfra.

Kl. 9.30

Til hr. Søren Søndergaard kan jeg sige, at det er vores opfattelse, at i fald der kommer et forslag om at forlænge med yderligere ½ år med samme styrke som nu, så bør det i Folketingssalen, og det vil jeg også gætte på vil være regeringens holdning. Men selvfølgelig kan mindre ting vel klares på normal vis, var jeg lige ved at sige, i Det Udenrigspolitiske Nævn i første omgang.

Med hensyn til en vurdering, karaktergivning, af amerikanernes indsats vil jeg sige, at det jo i mange sammenhænge er så moderne med evalueringer af det, vi foretager os.

Sammenfattende vil jeg sige, at det er min opfattelse, at amerikanernes tilstedeværelse er nødvendig, og at amerikanerne yder en stor indsats i Irak, men at de selvfølgelig også kan begå fejl, det kan de oplagt gøre, og så må man jo se på det. Det kan også være, at danskerne kan komme til at begå fejl, og så må man lære af det. Men sammenfattende vil jeg sige, at amerikanernes tilstedeværelse er nødvendig.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken.

Søren Krarup (DF):

Når man vil målet, så må man naturligvis også ville midlerne. Vi har sagt ja til målet at befri Irak for Saddam Hussein og at give det irakiske folk mulighed for at indføre et frit folkevalgt styre i landet, og som konsekvens af dette ja til målet siger vi ja til at bidrage med de midler, der er nødvendige for at komme målet nærmere.

Der er jo ingen, der er i tvivl om, at opgaven rummer mange vanskeligheder. Vi hører dagligt om de problemer, som den allierede styrke i Irak er stillet over for, og hvor tilhængere af det gamle styre formentlig suppleret med islamitiske krigere, der smugles ind fra nabolandene, på alle måder søger at sabotere bestræbelsen på at opbygge et velfungerende samfund.

Tillige skal vi jo ikke lukke øjnene for, at en udefrakommende magt altid vil appellere til trods og modstand hos landets beboere, også selv om hensigten med denne udefrakommende magt er at give netop landets egen befolkning mulighed for at råde og styre sig selv. Sådan er vilkårene. Det kan ikke komme bag på nogen, og alle, der har deltaget og deltager i aktionen, har måttet være forberedt på sådanne overgangsvanskeligheder.

Men vanskelighederne bør naturligvis ikke få de allierede lande til at kaste opgaven fra sig. Det drejer sig nu om at opnå en så stabil tilstand i Irak, at det irakiske folk kan blive herre over sin egen skæbne. I overgangsfasen må de lande, der tog opgaven på sig, bære de byrder, som opgaven pålægger dem. Hertil hører for Danmarks vedkommende tilstedeværelsen af det militære personel, ca. 510 personer, som i det sydlige Irak søger at normalisere tilstandene og hjælpe det irakiske folk til at regere sig selv.

Vi siger uden forbehold ja til at forlænge den danske styrkes ophold med yderligere ½ år.

Formanden:

Så er det hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

For 6 måneder siden sagde Det Konservative Folkeparti og et flertal her i Folketinget ja til at sende en sikringsstyrke til Irak. For 6 uger siden sagde et flertal i Folketinget igen ja til at udvide styrken med 91 mand, så vi i øjeblikket har ca. 500 mand nede i det sydlige Irak.

Vi ved jo fra besøg, fra samtaler, fra den lokale befolkning, at de 500 mand dernede, mænd og kvinder, yder en flot, en god, og en meget nødvendig indsats og en indsats, som vi også ved støttes af et meget stort flertal af den irakiske befolkning.

Jeg synes, det er imponerende, hvad man har ydet i de første 6 måneder i et utrolig svært område, et utrolig stort område, det er faktisk på størrelse med Fyn, og der bor mange hundredtusinde mennesker, hvor den eneste, skal vi sige, enhed, der er der til også at udføre politiopgaver

– man er dog ved at opbygge noget – er de 500 danske soldater.

Kl. 9.35

Vi kan konstatere i dag, at situationen klart er forbedret i forhold til for ½ år siden både vedrørende sikkerhed, vedrørende vandforsyningen, vedrørende lægehjælpen og på en række andre områder.

Hvis der er nogen, der tvivler om dette eller har en anden opfattelse, så vil jeg da godt opfordre alle til at møde frem, når vi næste torsdag i Det Udenrigspolitiske Nævn og Forsvarsudvalget har et møde kl. 13 i Folketinget med chefen for de danske styrker gennem de første 6 måneder, oberst Bundsgaard, som kommer og fortæller om sine erfaringer.

Jeg kan heldigvis høre, at dette forslag får støtte af et overvældende flertal af Folketingets partier og medlemmer, og det er vi Konservative selvfølgelig meget tilfredse med og glade for. Det er jo også en ønskelig situation for de danske soldater, de mænd og kvinder, som skal løse denne meget vigtige, men også farlige opgave – det ser vi jo dagligt.

Jeg indrømmer, at jeg slet ikke forstår, at det alleryderste venstre, SF og Enhedslisten, tilsyneladende kan stemme imod, også på baggrund af debatten i går om FN's og Sikkerhedsrådets holdninger. Vi har jo altså her en resolution vedtaget for 1 måned siden, resolution 1511; 15 ud af 15 lande i Sikkerhedsrådet vedtager i enighed en resolution, hvor de indtrængende appellerer – og det er såmænd også en indtrængende appel til hr. Søren Søndergaard og en indtrængende appel til hr. Villy Søvnald – til alle FN's medlemslande, også Danmark, om at yde et bidrag til sikringsstyrken.

Der var nogle, der sagde, at man skulle lægge mere vægt på FN, og så er der altså et par partier, der er fuldstændig ligeglade med, hvad Sikkerhedsrådet anbefaler. Det forstår jeg ikke.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu var hr. Helge Adam Møller stærkt optaget af den undersøgelse, som viser, at et flertal af den irakiske befolkning anser besættelsen for at være nødvendig for at imødegå de trusler mod deres sikkerhed, som jo forekommer hver dag. Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge om hr. Helge Adam Møllers kommentar til et andet aspekt af undersøgelsen, nemlig det aspekt, som viser, at et flertal af den irakiske befolkning går ind for et islamisk monarki.

Jeg vil bare høre, om det er Det Konservative Folkepartis opfattelse, at det så er det resultat, der skal komme ud af det hele, nemlig et islamisk monarki, som et flertal af den irakiske befolkning åbenbart ønsker, hvis man tror på den undersøgelse.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det ligger jo dybt i min natur som konservativ, at jeg respekterer, at folk har et frit valg. Så det, som befolkningen, når det frie valg kommer i Irak, bestemmer sig for, om de vil have en præsident eller en monark, en dronning eller en konge, og hvilken religion de vil have, er da noget, de selv må bestemme. Hvis jeg var iraker, ved jeg godt, hvad jeg ville stemme. Men jeg er ikke iraker, så lad danskerne klare, hvilken form for styre de vil have, og lad irakerne klare, hvilken form for styre de vil have.

De vil ikke have Saddam Hussein, og der var heldigvis nogle, der hjalp dem med at slippe af med ham. Det er det store flertal af dem taknemlige for; så nu får de lov til selv at vælge, hvilket styre de vil have. Sådan skal det da være.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Ja, naturligvis skal et flertal af befolkningen have lov til at bestemme det styre, de vil have. Det er jo oplagt. Det er jo sådan set elementært, i hvert fald for demokratiske partier.

Det, der er det store spørgsmål i denne her sammenhæng, er jo, hvordan det kan være, at den besættelse har ført til, at der er flere, der ønsker et islamisk monarki, end der var i de første undersøgelser. Det er jo det, der er det store spørgsmål: at der altså åbenbart er et eller andet, der foregår i øjeblikket, selv om folk anerkender, at det er nødvendigt at have en udenlandsk tilstedeværelse for at skabe sikkerhed, fordi der jo ikke er noget politi, der fungerer, fordi der jo ikke er nogen hær, der fungerer, og fordi Saddam Hussein jo lige løslod, jeg ved ikke hvor mange titusinder eller måske hundredtusinder af kriminelle, umiddelbart inden han faldt, fra fængslerne, som jo også er til stede.

Kl. 9.40

Det faktum, at en befolkning ønsker, at der skal være udenlandsk tilstedeværelse for at sikre dem mod overgreb i den forbindelse, er så én ting, men samtidig er vi altså i en situation, hvor besættelsen har ført til, at flere og flere ønsker en eller anden form for islamisk stat. Det synes jeg

da må vække bekymring hos hr. Helge Adam Møller. Det vækker i hvert fald bekymring hos mig, selv om jeg selvfølgelig anerkender et flertals ret til at vælge det, hvis det er det, de vil. Men bekymrer det overhovedet ikke hr. Helge Adam Møller?

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken.

Villy Søvndal (SF):

I SF har vi konsekvent været modstandere af regeringens og Dansk Folkepartis irakpolitik, der som bekendt har været kendetegnet ved, at Danmark har optrådt fuldstændig bag den amerikanske Bushadministration, som har ført en konfrontatorisk politik over for Irak så vel som over for de internationale organisationer, der er blevet splittet i stumper og stykker. Derfor stemte vi imod den oprindelige beslutning om, at Danmark skulle gå i krig på tværs af alle regler om international ret. Derfor stemte vi imod B 165 den 15. maj, der gjorde Danmark til en besættelsesmagt fra at have været en krigsførende nation. Derfor kunne vi ikke tilslutte os udvidelsen af besættelsesstyrken med 40 personer efter nævnsmødet i juli måned. Derfor stemte vi imod at udvide styrken med 90, beslutningsforslag nr. B 1, vedtaget den 10. oktober i år. Og derfor stemmer vi også imod, når det her forslag kommer til afstemning.

Det nytter efter vores opfattelse ikke at fortsætte den perspektivløse irakpolitik, som Bush, Blair og Fogh har kastet verden ud i med de konsekvenser, de foredrøjninger, de fortielser og de direkte løgne, der er blevet den dominerende del af international politik.

Samtidig ser vi en irakisk befolkning, der lider under den nuværende situation. Vi ser en situation, hvor terror, hvor had, hvor vrede ikke alene i Irak, men i verden forøges dramatisk. Vi står i en situation, som er alvorlig, fordi modsætningen mellem befolkningerne øges så dramatisk, som tilfældet er i øjeblikket på grund af de beslutninger, der tages, på grund af den politik, der føres.

Derfor er det efter SF's opfattelse afgørende at tvinge en situation igennem, hvor den bestemmende indflydelse for Iraks fremtid fjernes fra besættelsesmagterne og overdrages til FN og det irakiske folk med bindende frister og klare regler for, hvem der har den bestemmende indflydelse. Jo hurtigere det kan ske, jo bedre både for

det irakiske folks fremtid og også af hensyn til den internationale situation i det hele taget.

Vi havde en debat under de korte bemærkninger, som kunne efterlade det indtryk, at nogle går rundt i den tro, at situationen bevæger sig fremad. Jeg anerkender, at på den humanitære side, bl.a. i det område, hvor de danske soldater er, tror jeg, det er rigtigt, men kigger man på Irak som helhed, så synes jeg, man skal være udstyret med fantastisk ideologiske briller for at synes, at vi er i en situation, der bevæger sig fremad.

Mig forekommer det, at vi er i en situation, der i forhold til stabilisering af Irak som sådan bevæger sig baglæns, hvor modsætningsforholdene konstant forøges, hvor spændingerne forøges, hvor de magtmidler, USA anvender som besættelsesmagt, fordi de er bange og for at beskytte deres soldater, minder om dem, vi ser Israel anvende over for palæstinenserne med bombing af boliger, med afspærring af bydele osv., osv. med den konsekvens, at det selvfølgelig også går ud over også nogle, som er fuldstændig uskyldige, de civile. Det er igen med til at generere et modsætningsforhold. Derfor anser vi det for meget vigtigt meget hurtigt at komme i en situation, hvor det irakiske folk og FN får den bestemmende rolle.

Vi er ikke meget påvirkede af Bushs udmeldinger. Vi tror, de er meget mere dikteret af amerikansk indenrigspolitik, en trængt amerikansk præsident, der har et behov for at sende nogle beroligende signaler til sin befolkning, inden præsidentvalget for alvor spidser til. Og vi synes, det er i det lys, man skal se de seneste amerikanske udspil. Derfor kan vi ikke anbefale forslaget.

Kl. 9.45

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Det lykkedes hr. Villy Søvndal at komme med et indlæg her om sin modstand mod beslutningsforslaget uden med ét ord at nævne den afgørende begivenhed, som det er, at FN's Sikkerhedsråd den 15. oktober i enstemmighed vedtog en resolution, hvor det i § 14 hedder, at man indtrængende opfordrer medlemsstaterne til at bidrage under dette FN-mandat, også med militærhjælp, til den multinationale styrke.

Det lykkedes virkelig hr. Villy Søvndal at komme med et indlæg uden at komme ind på det, som er den helt afgørende forskel på denne debat og tidligere debatter om den militære ind-

sats i Irak. Hidtil har man med rette, og det har vi også gjort fra radikal side, slået fast, at der ikke var et folkeretligt grundlag for indsatsen. Det eksisterer nu. Der er et soleklart FN-mandat for denne tilstedeværelse nu. Hvordan kan hr. Villy Søvndal overse det?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er jo altså lidt svært at overse, al den stund enhver, der bare engagerer sig nogenlunde i den offentlige debat, må være meget opmærksom på, at FN's Sikkerhedsråd har vedtaget en ny resolution, men det flytter efter SF's opfattelse ikke på de afgørende ting i den her diskussion, nemlig at selv med FN's resolution er der ikke det, som bl.a. Frankrig og Tyskland efterlyste, nemlig bindende frister for overdragelse af magten til det irakiske folk. Der er heller ikke bindende tilsagn om at placere FN i den bestemte rolle, og derfor er det ikke en resolution, der indeholder fremskridt i retning af, at SF skulle ændre sit syn på det.

Må jeg så også godt sige, at SF jo ikke står alene med det.

Har lande, der tidligere ikke ville bidrage til besættelsen af Irak, f.eks. Frankrig og Tyskland, ændret opfattelse efter vedtagelsen af FN's resolution? Har de besluttet efterfølgende, at nu var det tidspunktet, hvor de skulle sende styrker ned? Svaret er definitivt nej – det ved hr. Niels Helveg Petersen også udmærket godt.

Den her nye resolution betyder ikke, at lande, der tidligere ikke brød sig om denne her aktion, har ændret opfattelse. Det har Det Radikale Venstre. Det skal jeg ikke blande mig i, men det er jo ikke en situation, hvor lande, der tidligere sagde nej efter FN's resolutionen, siger ja.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg synes, hr. Villy Søvndals svar er mærkeligt. Jeg spurgte jo ikke hr. Villy Søvndal om Frankrigs og Tysklands holdning, jeg spurgte om hans holdning.

Spiller det ingen rolle for hr. Villy Søvndal, at det folkeretlige grundlag nu fuldstændig har ændret sig? Der er det, som vi har efterlyst fra radikal side: et klokkerent FN-mandat for denne styrke og en opfordring fra et enigt Sikkerhedsråd til, at man bidrager også militært. Det spiller en afgørende rolle for Det Radikale Venstre, og jeg forstår ikke, at det ikke spiller en afgørende rolle for SF.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg startede med at redegøre for SF's holdning, og derefter gik jeg så videre til Frankrig og Tyskland og pegede på, som jeg også tror hr. Niels Helveg Petersen ville have bekræftet, at det ikke har ændret andre landes opfattelse, at der ikke er kommet et eneste nyt land til flokken efter vedtagelsen af FN's Sikkerhedsråds resolution. Og det er jo, fordi de lande vel har den samme opfattelse, nemlig: Hvad er perspektivet i det her?

Jeg synes, perspektivet desværre er tydeligt: at vi ikke bevæger os fra en situation, som var meget ugunstig, til en situation, der dagligt bliver gunstigere. Tværtimod. Jeg synes, vi bevæger os i en situation, hvor modsætningsforholdene, hvor modstanden ser ud til at vokse. Det tror jeg også bekymrer Det Radikale Venstre.

Så kan man spørge: Hvad stiller man så op med den situation? Er den klaret ved at sende flere soldater ned, er den klaret ved endnu mere jernnæve, er den klaret ved en militær indsats? Det tror jeg ikke.

Kl. 9.50

Jeg tror alene, den er klaret ved, at der er meget klare frister for, hvad endemålet er med det her, for, hvornår det irakiske folk bliver placeret i den situation, at det kan tage bestemmende beslutning for Irak. Det tror jeg er det afgørende, og den del er ikke indeholdt, som hr. Niels Helveg Petersen formentlig også er opmærksom på, i FN's resolution.

Derfor stemmer vi nej.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg må indrømme, at jeg heller ikke helt begriber, hvordan det skulle kunne hænge sammen for SF's ordfører her.

Jeg kan udmærket forstå, at SF's ordfører siger, at man i SF ikke lader sig påvirke af, hvad Bush siger. Jeg kan udmærket forstå kritikken af interventionen hidtil. Det er en kritik, vi faktisk har været enige med SF i. Men jeg kan ikke forstå, at hr. Villy Søvndal ikke lader sig påvirke det mindste af diskussionen i FN's Sikkerhedsråd og det faktum, det ubestridelige faktum, at der nu foreligger en resolution i FN's Sikkerhedsråd.

Jeg forstår simpelt hen ikke, hvordan det kan hænge sammen, at SF ikke lige så vel som Det Radikale Venstre, der har efterlyst et klart man-

dat fra FN og nu har fået det, kan melde sig under fanerne i FN's tjeneste.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Hr. Morten Helveg Petersen har bestemt ret i, at vi i SF lytter betydelig mere, når FN taler, end når Bush taler, også fordi vi forventer, at der kommer noget mere sammenhængende ud i forhold til et syn på international ret og sådan noget. Så langt er vi vel enige. Vi er også enige om, at det, der skete, var et brud på al international ret. Det diskuterede vi jo grundigt i går.

Men jeg forstår så til gengæld ikke, at De Radikale ikke er mere optaget af følgende spørgsmål, hvis nu De Radikale deler den analyse, at situationen i Irak ikke bevæger sig fremad, men bevæger sig mod stadig større modsætninger: Hvad er så svaret på det? Er det at fortsætte den militære opbygning til et eller andet punkt, og når vi har gjort det, så at forlænge den endnu en gang, eller er det at tvinge et internationalt samfund til at vedtage nogle bindende frister for overdragelse af magt, for, hvilken bestemmende magt FN skal have?

Sagen er jo, at USA stadig bevarer den bestemmende rolle i den nuværende situation. Og der forstår jeg så ikke, at De Radikale ikke er mere bekymret over den situation, end jeg synes de korte bemærkninger giver indtryk af.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det er jo én lang udenomssnak – det er jo én lang udenomssnak! Hr. Søvnald prøver at spekulere i, hvad man måtte mene i Frankrig og i Tyskland, uden at hr. Søvnald prøver at forholde sig selvstændigt og på vegne af SF til, hvad der ligger på bordet i form af en vedtaget resolution i FN's Sikkerhedsråd.

Jeg må indrømme, at jeg desværre ikke har forhåbninger om, at vi kommer meget videre i debatten. Jeg efterlades i hvert fald med det indtryk, at hvis der er et fast holdepunkt her i en omskiftelig verden, så er det, at hr. Villy Søvnald er aldeles upåvirket af, hvad der ellers måtte være sket rundt omkring, herunder en resolution i FN's Sikkerhedsråd, der er enstemmigt vedtaget.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg tror slet ikke, jeg har nævnt Frankrig og Tyskland under mine korte bemærkninger til hr. Morten Helveg Petersen, men lad det nu ligge.

Men jeg synes, jeg har argumenteret meget præcist for, hvorfor vi ikke tror på, at militære svar vil løse den nuværende situation i Irak. Jeg synes, jeg har argumenteret meget præcist for, at det, der tegner sig, er et billede, hvor modsætningsforholdene, hvor konflikterne, hvor spændingerne, hvor antallet af dræbte soldater vokser hver dag. Fra at være én om ugen blev det til én om dagen. Nu er det flere om dagen. Det er da en ulyksalig situation, som må rejse nogle overvejelser om, hvad man gør ved den situation.

Så forstår jeg, at De Radikales svar er, at det klarer vi ved at sende flere derved, og vi forlænger så fristerne, når det bliver nødvendigt – det bliver det formentlig også i forhold til det her beslutningsforslag. Så klarer vi det på den måde. Det synes jeg er et dårligt svar. Jeg synes ikke, det hænger sammen.

Jeg synes, man er nødt til at gå ind også fra radikal side, fra dansk side og spørge, hvordan vi sikrer en langt hurtigere magtovertagelse fra de irakere, der opfatter det, der sker nu, som illegitimt, og hvor den stigende modstand er en konsekvens af, at folk i Irak bredt og ikke snævert, som nogle ordførere har sagt, opfatter, at de har med en besættelsesmagt at gøre, der i stigende grad oven i købet anvender midler, som betyder, at modsætningen alene af den grund vokser i form af jernnævepolitik osv.

Kl. 9.55

Det er det ræsonnement, der bringer os frem til at sige, at vi er nødt til helt anderledes at ønske, som i øvrigt Frankrig – nu nævner jeg så Frankrig og Tyskland – også ønskede, da man diskuterede FN-resolutionen, at der kom bindende tidsfrister ind. Det kom der som bekendt ikke, hvilket både Frankrig og Tyskland efterfølgende beklagede, men så alligevel valgte at stemme for.

Formanden:

Så er det en sidste kort bemærkning til hr. Morten Helveg Petersen.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Allerførst: Jeg tillod mig at lytte til hr. Villy Søvnalds ordførertale, hvor, som jeg husker det,

Frankrig og Tyskland blev nævnt som et bærende element i argumentationen, eller også har det været i de efterfølgende korte bemærkninger, men da det jo ikke er hemmelige forhandlinger, men tværtimod er meningen, vi skal diskutere, så håber jeg ikke, at SF's ordfører har noget imod, at jeg drager ind i debatten, hvad han selv måtte have sagt.

Det korte af det lange er, at det er ren osteoklokkeargumentation. Igen er det, som om debatten i Sikkerhedsrådet slet ikke har foregået for hr. Villy Søvndal. Hr. Villy Søvndal vælger at ignorere totalt, at der nu er en samlet ramme at arbejde inden for. Jeg forstår det simpelt hen ikke. Jeg ved ikke, hvornår der har været tilstrækkelig fremdrift til, at hr. Villy Søvndal nogen sine kunne forestille sig ligefrem at gå ind og tage et ansvar og bakke op bag, når FN kalder, som de gør i resolutionen her.

Men jeg synes virkelig, det er ærgerligt, og jeg synes, det er lidt forstemmende, at SF bakker ud, når nu det mandat, som vi alle har efterlyst i månedsvis, ligger så klart, som det nu gør. Det er lidt trist.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

SF går, som jeg er helt sikker på at hr. Morten Helveg Petersen også ved, meget gerne ind, når FN kalder – hver gang selvfølgelig ud fra en selvstændig vurdering af, om vi synes, der i øvrigt er sammenhæng i det. Vi skiller jo ikke på det principielle syn på, om militær magtanvendelse kan være nødvendig. Det er lang tid siden, SF forlod det standpunkt. Det er grunden til, vi har stemt for en række FN-ting rundt omkring. Det tror jeg hr. Morten Helveg Petersen ved meget vel.

Derfor er det her jo heller ikke en teoretisk diskussion om at ville militær magt eller ikke ville militær magt. Derfor er det her den meget præcise diskussion, der hedder: Synes man, at den militære situation i Irak har et perspektiv, der sandsynliggør en neddæmpning af de konflikter og de spændinger, der er i Irak, og som er stigende.

Det er klart, at hvis man er af den opfattelse, så skal man stemme for – måske endda for endnu flere, og måske endda for endnu længere – for så er de militære svar hovedsaget i Irak.

Det tror jeg ikke. Jeg tror, at svaret i Irak er at give irakerne den sikkerhed, at det her har at gøre med et perspektiv, der hedder at overdrage magten til irakerne selv. Det hedder at fravriste

USA bestemmelsen på det økonomiske område og på det politiske område om, hvad der skal ske i Irak, og lægge det tilbage solidt forankret i det irakiske folk og i FN. Det er den diskussion, der er vigtig. Den meget præcise diskussion om Irak er vigtig og er afgørende for, at vi ender på et nej i den her diskussion.

At De Radikale er endt et andet sted, må De Radikale jo om.

Formanden:

Den næste ordfører er hr. Niels Helveg Petersen.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte det foreliggende beslutningsforslag. Det Radikale Venstre har stemt imod dansk militært bidrag både under selve krigen og efterfølgende i besættelsesfasen. Det har vi gjort, fordi der ikke var et ordentligt folkeretligt grundlag for at starte krigen og for den efterfølgende besættelse.

Det har vi gjort, fordi det jo lå fuldstændig klart, at kun 4 ud af 15 af Sikkerhedsrådets medlemmer i sin tid støttede, at våbeninspektørernes virksomhed skulleophøre og krigen indledes.

Dette har ændret sig med vedtagelsen i FN's Sikkerhedsråd i midten af oktober. I enighed vedtog FN's Sikkerhedsråd, at man nu opfordrede, som sagen nu var, til, at alle medlemsstater ydede et bidrag, som også inkluderede militære bidrag til den multinationale styrke.

KL 10.00

Dette er meget afgørende for Det Radikale Venstres vurdering. Vi lægger afgørende vægt på, at vi som land skal følge op på FN's Sikkerhedsråds vedtagelser, og vi er ikke udelt begejstrede for udviklingen i Irak – for at sige det mildt. Vi mener også, at de danske soldater, der gør tjeneste dernede, er på en farlig mission.

Når man ser på udviklingen i Irak, skinner det i øjnene, at når det drejer sig om befolkningens dagligdag, er der nok på nogle områder sket nogle fremskridt; det mener jeg er ubestrideligt. Men det er også ubestrideligt, at sikkerhedssituationen er værre, end den har været. Antallet af angreb på både civile mål og besættelsesstyrkerne har været stærkt stigende gennem de sidste måneder, og det giver selvsagt anledning til bekymring, at Irak også er blevet en valplads for kræfter, som slet ikke fandtes i Irak, da krigen startede.

Det er derfor ikke nemt at se, at der hurtigt kan komme nogle afgørende fremskridt. Men

jeg vil gerne notere som et fremskridt, at den amerikanske præsident for nylig sagde, at USA nu agtede at fremskynde irakernes overtagelse af magten, dannelsen af en regering, udfærdigelse og underskrivelse af en forfatning og gennemførelse af valg.

Jeg er helt enig med hr. Villy Søvndal, når han siger, at dette løfte er indenrigspolitisk motivet. Men det er jo just det opmuntrende, at der i USA's befolkning er et stigende pres for at se klare mål for indsatsen og se en hurtig overtagelse af ledelsen af landet af irakerne selv. Jeg synes, det er meget opmuntrende, at der er et så stort politisk pres på den amerikanske præsident, at han føler sig nødsaget til revidere den hidtidige strategi og nu går ind for en hurtig irakificering, som jeg tror man kalder det i den amerikanske debat, af styret i Irak.

Det Radikale Venstre kan altså støtte beslutningsforslaget, for vi føler, at Danmark er forpligtet til at følge op på FN's Sikkerhedsråds vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Måske er det egentlig en lidt frygtelig konklusion, man kan drage af hr. Niels Helveg Petersens tale.

Hr. Niels Helveg Petersen understreger, at USA har skiftet holdning og nu i øget omfang ønsker at overdrage magten til irakerne, fordi Bush er udsat for et politisk pres, men så må man jo spørge, hvorfor han er udsat for politisk pres? Jo, det er han, fordi et stadig stigende antal unge amerikanske mænd kommer hjem i ligposer, og betyder det ikke, at konklusionen må være, at det er det faktum, at der har været en væbnet modstand mod besættelsesmagten, som rent faktisk har ført til, at amerikanerne har udvist øget vilje til at overdrage tingene til irakerne? Hvis der ikke havde været den væbnede modstand, og hvis ikke amerikanske soldater var kommet hjem i ligposer, ville USA have fastholdt sine oprindelige planer, så der var meget lange udsigter til, at irakerne skulle have magten i deres eget land.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

En central del af hr. Niels Helveg Petersens analyse, som jeg i øvrigt er enig i, er – jeg skrev det hurtigt ned – at det går ikke fremad i Irak. Tværtimod er der stigende sikkerhedsmæssige

problemer, som jeg tror, hr. Niels Helveg Petersen udtrykte det.

Jeg vil spørge: Hvis den dominerende opfattelse i den irakiske befolkning er, at den ikke kan skimte noget perspektiv i det, der sker, og at den frygter, at amerikanerne har nogle motiver til at blive og tjene på den irakiske olie og sådan nogle ting, er det så det rigtige svar at forlænge militærets tilstedeværelse og sende flere soldater derned?

Man kunne også spørge modsat: Hvilke dele af bestemmelsesretten flyttes efter hr. Niels Helveg Petersens opfattelse over til irakerne og til FN med den nye resolution 1511? Hvad er det for et perspektiv for en politisk magtovertagelse, de ikke havde, før resolutionen blev vedtaget?

Kl. 10.05

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Til hr. Søndergaard: Der er to væsentlige faktorer bag det øgede pres på præsident Bush.

Om et lille års tid går valgkampen i USA ind i sin slutfase i USA, og hvis situationen til den tid er, som den er i dag, vil den amerikanske præsident være i meget store vanskeligheder. Jeg skønner, han er nødt til at sørge for, at situationen er anderledes midt på sommeren næste år, for at kunne være sikker på genvalg.

Jeg tror som sagt, der er to forhold, der spiller ind: dels tabet af amerikanske soldater bogstavelig talt hver dag, dels de meget store økonomiske ofre, som Amerika yder. Lovgivningen om at yde i alt 87 mia. dollar i bistand til Afghanistan og Irak, som for nylig blev gennemført, er noget, som de amerikanske skatteydere i allers højeste grad kan mærke, og det kan også mærkes på statsbudgettet, som altså galoperer af sted med et kæmpe, kæmpe underskud. Det er noget, der vækker opmærksomhed i USA, og begge dele spiller en afgørende rolle.

Når jeg tør sige så sikkert, at sikkerhedssituationen er ringere, er det ikke på grund af opinionsmålinger. Det er på grund af, at den amerikanske øverstbefalende dernede har rapporteret, at antallet af daglige angreb er fordoblet i de seneste uger, at tabene er blevet større, og at modstanden ser mere velorganiseret ud. På den anden side er der imidlertid sket fremskridt for den civile befolkning, der er en bedre forsyningssituation, og noget af det civile liv er begyndt at vende tilbage til normale tilstande.

Svaret er ikke kun, at vi bidrager med 500 mand endnu et halvt år. Svaret er selvfølgelig, at

der skal ske en stor økonomisk indsats for genopbygning, at der skal ske en stor indsats for at forbedre sikkerhedssituationen, og at der endelig skal ske et stort fremskridt på den politiske front med udarbejdelse af en forfatning, afholdelse af valg og dannelse af en regering.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Jeg hørte ikke hr. Niels Helveg Petersen svare på mit spørgsmål.

Hvis man analyserer, at sikkerhedssituationen bliver forværret med stadig flere angreb, stadig flere dræbte og stadig større modsætningsforhold, og at amerikanernes seneste jernnævepolitik over for de civile byområder må formodes at forøge modsætningsforholdene, spørger jeg: Hvis problemet for irakerne er, at der ikke er noget politisk perspektiv, og at de er frygtelig bange for, at hvis man ser bort fra lidt retorik op til en valgkamp, har amerikanerne til hensigt at beholde den afgørende indflydelse på både politikken, økonomien og militæret – hvad ligger der så i resolution 1511, som flytter bestemmelsesretten væk fra den nuværende situation med den totale amerikanske dominans over i hænderne på den irakiske befolkning og FN?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hr. Niels Helveg Petersen siger, at når den amerikanske administration viser en øget vilje til at lade irakerne bestemme i deres eget land, hænger det sammen med, at der kommer amerikanske soldater hjem i ligposer, og at der er alvorlige udgifter forbundet med at være i Irak. De udgifter hænger selvfølgelig sammen med, at den sikkerhedspolitiske situation er så dårlig, og konklusionen kan kun være én ting: Grunden til, at USA viser øget vilje til at overgive magten til irakerne, er den væbnede kamp, der bliver ført mod amerikanerne i Irak.

Det store spørgsmål er: Hvordan undgår vi, at danske soldater bliver fanget i krydsfeltet mellem på den ene side terrorister og folk, der kæmper mod besættelserne, og på den anden side en amerikansk administration, som jo stadig har en lang vej at gå, før den fulde magt er overdraget til den irakiske befolkning? Det er efter vores opfattelse det centrale spørgsmål.

Kl. 10.10

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Der står ikke noget i resolution 1511 om overdragelse af magten til irakerne, og det har jeg jo heller ikke påstået. Men der står altså en helt afgørende sætning, nemlig en enig opfordring til FN's medlemslande om at yde også militære bidrag til sikkerhedsstyrken, og den opfordring er afgørende for os.

Jeg kunne da godt have ønsket mig, at FN's Sikkerhedsråd kunne være blevet enige om noget, der var mere vidtgående i den retning, men jeg noterer mig til gengæld, at den amerikanske regering er begyndt at reagere på det pres, der kommer indefra. Retorik er jo ikke ligegyldig. Retorikken forud for et amerikansk valg er utrolig vigtig, og jeg synes, det er glædeligt, at den amerikanske præsident er nødt til at ændre sin retorik og ikke bare appellere til heroismen og terrorbekæmpelsen, men også stille i udsigt, at det amerikanske engagement altså får en ende, og at der skal ske en overdragelse af magten til irakerne selv.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken.

Søren Søndergaard (EL):

For Enhedslisten er det en forudsætning for at kunne støtte, at Danmark stiller militære styrker til rådighed, at der foreligger et folkeretligt grundlag for det, helt konkret en FN-resolution. Omvendt er det også klart, at det ikke fritager os for forpligtelsen til i hvert enkelt konkret tilfælde at tage stilling til, om vi mener, at Danmark skal bidrage med styrker på baggrund af resolutionen fra FN.

Det gør Enhedslisten ikke i dette konkrete tilfælde, og det hænger sammen med den situation, som hersker i Irak. Vi har en situation, hvor der sker flere og flere militær- og terroraktioner mod soldater, politikere, politi, embedsmænd og civile, og vi har en situation, hvor disse aktioner ikke længere kun sker i Bagdad og det sunni-muslimske område omkring byen.

Chefen for CIA i Bagdad har skrevet en dybster rapport. Ifølge den er der regulær fare for, at besættelsesmagten taber kampen mod oprørerne. Der er en stigende tilslutning til og forståelse for kampen mod USA og England og lav tilslutning til det irakiske regeringsråd, som USA har udpeget. Chefen har muligvis ikke læst den opinionsundersøgelse, som viser det, men rapporten advarer mod at optrappe den militære kamp

med omfattende bombninger og helikopteran-greb, som vi i øvrigt lige har set USA gøre, fordi det kan få endnu flere irakere til at tilslutte sig kampen mod USA. Det samme kommer til udtryk i Berlingske Tidende den 20. november, hvor man citerer en artikel i USA Today, der har taget pulsen på den amerikanske hærs kendskab til sine modstandere i Irak:

»Svaret var chokerende. De amerikanske militærfolk, efterretningsfolk og politifolk siger rent ud, at en stadig bedre organiseret guerilla ved langt mere om de amerikanske styrkers bevægelser og svagheder, end amerikanere ved om guerillaen.«

Denne situation fik USA's cheffadministrator Paul Bremer til at rejse til USA for at få billigelse fra Bush til at fremskynde planerne om at overdrage mere indflydelse til irakerne, uden at USA selv slipper tøjlerne. Ifølge Financial Times den 17. november sagde Bremer:

»Vores tilstedeværelse her vil ændre sig fra en besættelse til at være inviteret tilstedeværelse.«

Hvordan kan han vide, at der vil blive tale om en inviteret tilstedeværelse? Selvfølgelig fordi USA stadig bestemmer.

Selv om regeringens svar, da vi behandlede B 1, rent ud sagt ikke rummede nogen mening om USA's kommercielle udnyttelse af Irak, kan det jo godt tænkes, at de menige irakere har det. Det er trods alt deres land og deres fremtid, det handler om. Den amerikanske administration har favoriseret USA's egne selskaber og arbejdskraft og er gået uden om de lokale folk, og det er denne uforstandige praksis, som gør, at Herbert Pundik den 2. november skriver i Politiken:

»Amerikanerne er gået langt med at genopbygge Irak, som om der ikke fandtes kvalificerede irakere. Irakerne bliver kun i begrænset omfang inddraget i den amerikanske planlægning af deres lands genopbygning. Irakiske ingeniører er arbejdsløse, mens besættelsesadministrationen importerer amerikanske ingeniører til en løn, der er ti gange større, end det koster at ansætte en iraker.«

Det burde være ABC for alle politikere og regeringer, at en dårlig praksis på det sociale, politiske og økonomiske område også er en afgørende faktor, når det gælder om at bekæmpe en guerilla, specielt hvor der er tale om et land som Irak. Titusindvis af folk har haft et job og været privilegerede under det gamle styre, men den amerikanske besættelsesmagt begyndte f.eks. med at opløse og hjemsende hele den irakiske hær, så masser af soldater og officerer mistede

deres job, og man behøver jo ikke at være tilhænger af Saddam Hussein for at være utilfreds med det.

Kl. 10.15

Men alt dette forholder regeringen sig ikke til i det, der er lagt frem. Det virker, som om det ikke er noget, der er specielt vigtigt for regeringen, og derfor er risikoen ved at sige ja til forslaget, at danske soldater bliver inddraget i en konflikt. På trods af alle FN-mandater, på trods af alle vedtagelser i Sikkerhedsrådet og på trods af alt, hvad der ellers kan gøres på det internationale plan, vil der være en konflikt, hvor man på den ene side har f.eks. Al-Qaedafolk, Saddam Hussein-tro folk, kriminelle, der blev løsladt af Saddam Hussein, og et stadig stigende antal irakere, som er utilfredse med besættelsen og de konsekvenser, den får for dem, og på den anden side en amerikansk administration, der vil bestemme over Irak og vedblive med at bestemme over Irak. Vores opfattelse er, at danske soldater ikke skal risikere at komme til at stå mellem de to parter.

Jann Sjørnsen (KD):

Kristendemokraterne kan støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Som bekendt var vi imod dansk deltagelse i Irakkrigen, fordi den fandt sted uden et klart FN-mandat. Men efterfølgende, da krigen, om jeg så må sige, var udkæmpet, har vi støttet, at Danmark yder et militært bidrag til den stabiliserings- og genopbygningsindsats, der er helt nødvendig i Irak. Danmark har som et af de få lande, der tog aktiv del i krigen, også et særligt ansvar, og det vil vi tilslutte os uanset vores grundlæggende holdning til krigen, som er kommet til udtryk ved flere debatter her i Folketinget, senest i går i forbindelse med forespørgselsdebatten.

Situationen i Irak har både sine lyse og sine mørke sider. På den lyse side tæller, at der absolut er sket fremskridt for den civile befolkning, som har fået forbedret bl.a. forsyningssituationen, men på den mørke side tæller bestemt også de stadig flere angreb af terrorlignende karakter, som finder sted i Irak og ikke kun i Bagdad.

Det er en meget kompliceret situation, som også stiller krav til de soldater, der udsendes, og for os er det vigtigt, at de danske soldater, som er udsendt, og som skal bidrage til stabiliserings- og genopbygningsindsatsen, er veludrustede og også får den nødvendige politiske opbakning, som Folketinget kan give dem med en

bred tilslutning til det beslutningsforslag, som foreligger.

Siden vi sidst behandlede et forslag om et forøget bidrag til styrken fra dansk side, er der sket det, at nu, hvor vi skal tage stilling til en forlængelse af engagementet, har FN's Sikkerhedsråd givet den multinationale sikringsstyrke et klart mandat. Det er selvfølgelig overordentlig glædeligt, også set med Kristendemokraternes øjne, at det nåede så vidt med resolution 1511 fra FN's Sikkerhedsråd, og med endnu større fasthed i stemmen kan vi derfor sige, at vi fuldt ud støtter beslutningsforslaget fra regeringen.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt sige tak for den meget, meget brede tilslutning til regeringens forslag om forlængelse af vore styrkers ophold i Irak. Det spiller en meget stor rolle for de soldater og de politifolk, der er dernede, at det sker med en bred opbakning. Det er jo en farlig situation, de er i, det er en meget væsentlig og stor opgave, de påtager sig, og derfor skylder vi dem også at give dem en så bred rygdækning som muligt herhjemme fra.

De er der for at være med til at sikre, at det irakiske samfund kan komme på fode, og at irakiseringen kan finde sted på en ordentlig måde og uden tilbageslag. Det er væsentligt, at man får stabiliseret landet, så den regering, som skal overtage magten og suveræniteten den 30. juni næste år ifølge de seneste aftaler, har et så roligt samfund omkring sig som overhovedet muligt. Det, vi ser nu, er jo præcis, at baathisterne øger indsatsen for, at det ikke skal blive muligt, og så meget desto vigtigere er det så, at vore soldater og politifolk gør deres bedste for at bidrage til, at det alligevel bliver muligt.

Efter den 30. juni har irakerne suveræniteten, og så er det altså også dem, der afgør, hvilke styrker der skal inviteres til landet. Det er et svar til hr. Søren Søndergaard.

Kl. 10.20

Det er også vigtigt, at man sørger for at have et godt samspil med den lokale befolkning. Det har de danske tropper og de danske politifolk, og det er derfor, vi bl.a. har leveret den humanitære bevilling på 600.000 kr., som soldaterne dernede kan anvende til bl.a. beskæftigelse af de lokale i forbindelse med alle mulige opgaver, der er brug for at løse, så man ikke importerer personale udefra, men sørger for, at den lokale befolkning bliver beskæftiget.

At man er tilfreds med den politiske udvikling, fremgår også af den meningsmåling, som nu er blevet diskuteret så meget. Der er et punkt, som bl.a. hr. Søren Søndergaard ikke har været opmærksom på, men 63,2 pct. af de adspurgte anerkender det amerikanske udpegede regeringsråd som et første skridt på vejen mod et nyt, stabilt Irak. Det er altså et væsentligt tal, for det vil jo sige, at også i Irak ser man dette som noget, der er nødvendigt. Ingen forestiller sig, at magten fra den ene dag til den anden kan overtages af irakere, som ikke opfylder fundamentalisternes og baathisternes ønsker. Det er også derfor, olieministeriet er blevet udsat for bombardementer i dag, for de ønsker jo netop, at økonomien ikke kommer i orden, og at der ikke sker fremskridt.

Hr. Villy Søvnald hæfter sig meget ved, at den sikkerhedsmæssige situation ikke er så god. Det er jo også helt oplagt, og det ved vi alle, men det betyder ikke, at man skal løbe fra opgaven. De lande, hvis sikkerhedsstyrker har været udsat for angreb som senest de italienske politifolk, siger også, at det får dem ikke til at løbe, for hele formålet er jo at få dem til at løbe væk, så det ikke kan lykkes at få irakiseret samfundet, uden at det bliver på baathisternes eller fundamentalisternes vis.

Der var ingen grund til at bede om en forlængelse, og der var heller ingen grund til at bede om at få 500 mand af sted, hvis vi mente, at det hele bare var i orden; det siger sig selv. Men det hele er ikke i orden, og det, det drejer sig om, er at få det i orden.

Der er dog trods alt sket væsentlige civile fremskridt, som hr. Niels Helveg Petersen også har været inde på. Der er betydelige forbedringer på flere områder som f.eks. vandforsyning, sanitet, sundhed og minerydning. Skolerne er genåbnede, og der udbetales lønninger og også lønforhøjelser til lærere og politi. Ministerierne har atter fået bevillinger, skolerne og universiteterne er igen begyndt at undervise, og handelen på de lokale markedspladser flourerer. Så meget desto mere deprimerende er det for baathisterne og fundamentalisterne, og så meget desto mere vil de sætte ind for at destabilisere den fremgang, der måtte være. Derfor gik de også i kødet på FN, som nu har meddelt, at den store politiske opgave kan de ikke påtage sig; det er de lokale autoriteter, der så må gøre det i henhold til resolution 1511, § 13. Derfor angreb man Røde Kors, for at civilbefolkningen ikke skulle forlemme, at de får bedre vilkår, og derfor jager

man alle, som prøver at stabilisere situationen og hjælpe irakerne.

Jeg er meget glad for den brede opbakning til at løse opgaven til gavn for det irakiske folk og for udviklingen i regionen. Med FN's Sikkerhedsråds resolution 1511 kom der en styrket og central rolle til FN på det politiske område, som irakerne altså ikke mener, de er helt klar til at overtage endnu, og FN arbejder på at udpege en efterfølger for Sergio Vieira de Mello, som man jo dræbte for at forhindre verdenssamfundet i at løse opgaven for Irak.

Det er nu, den irakiske befolknings kamp for at sikre stabilitet, genopbygning og demokrati må være i fokus, og det er nu, man må støtte FN, som vi også mente det var nødvendigt i marts måned. De, der var i tvivl i marts, burde i hvert fald ikke være i tvivl efter resolution 1511. Vi skal fortsat være med til at understøtte processen på alle fronter, og den samlede danske indsats i Irak omfatter som bekendt nødhjælp, genopbygning, politi træning og sikringsstyrkebidrag. Indsatsen vil fortsat udgøre en sammen-tænkt og slagkraftig enhed, og det er nu, vi skal stå fast, for det er nu, vi kan se, man vil gøre alt, hvad man kan for at få folk til at løbe fra opgaverne. Derfor er der disse aktioner i dag mod olieministeriet i Bagdad. Det skal ikke lykkes at stabilisere økonomien, og det er også baggrunden for angrebene i Istanbul i går. Vestlige værdier, vestlige interesser og demokrati må overhovedet ikke være repræsenteret i den islamiske verden, fundamentalisterne vil skabe.

Sikkerhedssituationen i Irak gør forholdene vanskelige, også for vore egne udsendte. Ingen skal være i tvivl om, at trusselrisikoen mod Irak er høj, og beskyttelsen af de civile udsendte danskere ligger derfor regeringen meget på sinde, som man også vil kunne se af forslaget. Vi lægger vægt på at opretholde et usvækket dansk engagement i genopbygningsindsatsen, men derfor må vi også gøre mere for at sikre de udsendte danskere den bedst mulige beskyttelse, og det er også det, man siger ja til med beslutningsforslaget. En mindre del af det udsendte danske militærpersonel vil netop blive afsat til dette vigtige formål, så den civile indsats også kan finde sted.

Som sagt er jeg meget taknemmelig for den brede opbakning. Den er væsentlig for dem, som er udsendt for at løse denne store og for både dem selv og os alle farlige opgave.

Kl. 10.25

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 57:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 18/11 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ulrik Kragh (V):

Efter det uhyrlige terrorangreb på World Trade Center og Pentagon den 11. september 2001 indledte den frie og demokratiske verden krigen imod international terrorisme, og denne krig er vidt forgrenet i store dele af verden.

Afghanistan spiller en væsentlig rolle i krigen mod terrorisme. Det tidligere Talebanstyre havde allieret sig med internationale terrorgrupper som Al-Qaeda i delingen af magten i Afghanistan. Talebanstyret accepterede Al-Qaedas tilstedeværelse, og det vil sige, at Al-Qaeda havde et sted, hvor man kunne uddanne og træne sine terrorister uden indblanding.

Som de fleste ved af historien, igangsatte en USA-ledet multinational koalition krigen mod terrorisme ved at fjerne Talebanstyret og Al-Qaedas træningslejre fra Afghanistan, og status er nu, at Afghanistan er inde i en god proces i retning mod en ny forfatning og demokrati med frie valg; specielt omkring Kabul går det ganske godt. Men desværre er der også problemer i Afghanistan. I provinserne uden for Kabul er sikkerhedssituationen væsentlig dårligere, end